

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Stajerc

Štev. 15.

V Ptuj v nedeljo dne 14. aprila 1907.

VIII. letnik.

U VII 316/7
3

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Mariboru je o obtožbi (Janeza Roskar) kakor zasebnega obtožitelja) zoper Maksa Hellera dovolje pri kateri bi jo bil imel, kakor je njegova dolžnost, bila izostala sprejeti v št. 17 z dne 10. junija 1906 na strani 4 „Stajerc“ razpisne pregledke zoper varnost časti po § 491 k. z. utemeljene resnice, v kateri je zasebnega obtožitelja Janeza Roskar primerjal steklemu psu in zahteval da naj ga živinodržavnik prešte in se ohsodi po § 1 št. 5 gorinavednega zakona z uporabo § 266 k. z. na 30 K globe, za slučaj neistritivosti na 3 dni zapora, po § 39 zak. z dne 17. decembra 1862, št. 6 § 2 za leto 1863, da more predstojatelj razsodbo objaviti v „Stajercu“ za lastne stroške in sicer na prvi strani pod ovsodnim štankom tekom 14 dni je pravokopnostni te razsodbe le po § 389 2 pr., da povrne stroške kazenske pravde in izvršiti kazni.

Maribor, dne 27. marca 1907.

Sterger m. p.

(Nečitljivo.)

Somišljeniki!

V nedeljo, 14. aprila 1907 se vrši v gostilni Tersček v Celju

velik shod

za volilne okraje Celje-Vransko, Brežice-Sevnica-Laško in Marenberg-Šoštanj-Slov. Gradec.

Začetek ob 4. uri.

Pristop imajo le vabljeni.

Z ozirom na ta shod objavimo svoje kandidature šele prihodnjič.

Strankino vodstvo.

Štirikrajcarček.

Po Rosegger-ju.

Saj pravim, v starih časih je bilo marsikaj bolje nego danandajniš. Še celo stari denar mi je bil ljubiši od sedanjega. Spominj vas le na štirikrajcarček. Ali mi bil to imeniten penez?

Jaz imam štirikrajcarčke se zmiraj v visokih čišlih. Ne zaradi tega, ker sem jih precejšno število ogrel v žepu svojih hlače, ampak ker sem s pomočjo tega denarja nekdo goljufivemu peku Kolarju pošteno posvetil.

Znam, da bi radi vedeli, kako se je to zgodilo. No, le pazljivo berite, vam bodem pa to dogodbo lepo popisal.

Pred kakimi petnajstimi leti sem sedel na večer pred Vsemi svetniki in pekovi oštariji. „Krčmar“, sem klical „pridi no sem, imam ti nekaj povedati!“

„Hitro, hitro!“ klical je oštar, „ali ne vidiš, da imam polno roko steklenic? Ljudje so žejni.“

Aha, tako je, sem si mislil. Če sedi lepa udova Urbanka poleg tebe, mora si človek pljuče in grlo celo uru napenjati, da dobi kapljico vina od tebe, danes pa so ljudje žejni — že vem, kam pes taco moli.

„Počasi je vendar prišel do mene in menil, naj ne pustim preveč deževati, ker bi rad repo in korenje v suhem spravil.“

„Gospod pek in krčmar“, sem mu odvrnil, „pustiva zdaj dež in repo pri miru! Spominj se še bodeš, da sva v nedeljo zvečer tukaj-le skupaj sedela?“

„Bode že tako“, odgovoril je Kolar.

„In da si mi, ko sem poravnal račun, menjal petak?“

Ura odločitve . . .

Volilcem spodnje-stajerskih in koroških volilnih okrajev!

Obračamo se do Vas, samostojni, napredni volilci kmečkega, obrtniškega in delavskega stanu, — obračamo se do Vas v uri odločitve, brez nepotrebnih praznih besed, brez vsake komedije, — obračamo se do Vas s trdnim upanjem, da ni izumrlo v srcu ljudstva čustvo samostojnosti in da to ljudstvo še ni tako duševno ter telesno podjarmljeno, da bi bile naše besede — odveč!

Splošna in ednaka volilna pravica nam je vstvarila nove razmere, — ednake pravice imamo mi vsi, ki živimo, delamo in trpimo v državi. Doslej brezpravne neštete množice stopajo na plan, dvigajo glave in zahtevajo večne svoje pravice. In čeprav so napravili prijatelji teme svoj račun, češ: splošna in ednaka volilna pravica bode koristila edino onim, ki špekulirajo na ljudsko neumnost, — imamo naprednjaki vendar-le dovolj poguma, da nastopamo prosto z lastnimi kandidati, da se ne pustimo preplašiti, da vržemo smelo bojno rokovic nazadnjaštvu in prvaštvu pred noge . . . Kajti — ne več politikujoči farji, ne več ošabni prvaki, — ljudstvo bode zdaj govorilo! In prihanli smo si v najhujšem boju vedno še toliko upanja, da verujemo neizbrisljivi resnici: ljudstvo je nesmrtno, — kralji, vlade, postave prihajajo in odidejo, ljudstvo pa ostane, — zмага pa je gotova tisti stranki, ki temelji v ljudstvu!

Troje večjih strank stoji v naših pokrajinah v volilni borbi: Klerikalni prvaki, nova „narodna“ stranka in mi!

Ali naj ponavljamo svoje misli glede klerikalstva? Kar smo vedno govorili in pisali o klerikalizmu, to dokumentira iz novega sedanja volilna borba. Na prstih lahko naštejemo prižnice, ki še niso omadeževane od političnih govorov, — malo je spovednic, v katerih se ne agitira za klerikalne kandidate, — bele vrane so duhovniki, ki se brigajo za Jezusove nauke in se ne pečajo s posvetno umazano politiko! Žalostno je to in človek bi vzdihnil: kam so zabredli ti možje, ki nosijo križ in duhovniško obleko, ki bi imeli zastopati evangelij ljubezni, kam so zabredli in kam plovejo?! Res je, tisočkrat res: klerikalizem je najhujše zlo za ljudstvo, katerega hoče obdržati v srednjeveški temi, — klerikalizem je najhujši nasprotnik čiste vere, ki mu ji le firma, za katero skriva svoje umazane kšefte . . . Čas bode prišel, ko se bodo poznejši rodovi zgražali nad strastnim, brezobzirnim postopanjem klerikalne kaplanokratije! „Mene, Tekel, Upharsim“, — tako kličevo zbesneli duhovščini, ki prodaja in izda in križa vsak dan Jezusovo ljubezen . . .

In nova „narodna“ stranka? Kdo bi jo resno vpošteval? Kdo bi si staval zaradi nje sivih las v glavo? Načeljujejo ji vendar isti gospodje, ki so bili doslej stebri prvaštva, isto sovraštvo jim je cilj in zato so istotako naši nasprotniki! V Polzeli so pokazali, da se jim ne gre za boj proti nazadnjaštvu, temveč le za — lastne, dobro rejene osebe! In zato jim pustimo veselje, — pustimo jim „luksus“ lastne „stranke“, — pustimo jim vse to, kajti Revčki-Andrejčki so vendar-le in podobni se nam zdijo žabi, ki se je naphovala, dokler ni iz same ošabnosti — počila . . .

Ura odločitve je tukaj! Ali jo naj prespimo? Ali naj bi bile zamanj vse žrtve, ki smo jih prinesli tekom sedmih let za svoje prepričanje? — Ne! Tega ne smemo storiti! Naša napredna stranka je dokončala svojo otroško dobo in moč zato stopa na pozorišče: tukaj sem, tukaj stojim, sem že pek in krčmar in sem imel v svojih rokah že več denarja, kot si ga ti v celem življenju videl. Jaz pogledam dobro vsak krajcar, ako ga doblim, ali če ga izdam. Bog ve, če nisi goldinarja po poti izgubil? — Glej ga no kmetiča, jaz bi ne bil prav menjal!“

Ker je bil pek hud, bil sem prepričan, da ima moj goldinar, ker je tajil, nisem mogel ničesar opraviti. Prepira in sovraštva pa zaradi jednega plesnjivega goldinarja tudi nisem hotel imeti. Pusti mu ga, sem si mislil in mu rekel: „No, če za gotovo veš, da si mi štiri goldinarje nazaj dal, tedaj ti že moram verjeti!“

„Mislim, da more biti tako!“ odvrne glasno in odide k učencu, ki je pridno mešal testo. Kar v hlače si je obrisal široko desnico, segel v korito in vrgel za oreh debel košček testa na vago. Pravim: komaj za laški oreh je bil velik košček testa, iz katerega je naredil struco ze uboge.

In ko je fantu zapovedal, da ne sme delati težjih struc, kakor je ona na vagi, prišel je zopet k gostom. Takoj za njim smuknil je učenec skozi vrata v kuhinjo h kuharici. No, le čakaj pek, dejal sem samemu sebi, stopil tiho k vagi in vtaknil štirikrajcarček v testo, misleč: tu imaš goljuf nazaj svoj štirikrajcarček, katerega si mi prodal za goldinarja.

Zjutraj ne grem nikdar v oštarijo. Toda na Vseh svetnikov dan nisem se mogel premagati, da bi ne šel pred mašo k peku. Začeli so prihajati ubožci in niso mogli sprehvaliti velikih struc. Nekateri so pravili, da že od tistega časa, ko je žito na pol zastoj postal, niso kaj takega videli ali doblili. „Ej, ej“, menili so drugi, „pek le ni tako trd, kakor ljudje mislijo.“

„To je pa vendar malo preveč!“ zagodel je krčmar in s pestjo močno udaril po mizi, „misliš, da ne poznam več denarja in da sem te nalašč ociganil? Dvajset let

sem že pek in krčmar in sem imel v svojih rokah že več denarja, kot si ga ti v celem življenju videl. Jaz pogledam dobro vsak krajcar, ako ga doblim, ali če ga izdam. Bog ve, če nisi goldinarja po poti izgubil? — Glej ga no kmetiča, jaz bi ne bil prav menjal!“

Ker je bil pek hud, bil sem prepričan, da ima moj goldinar, ker je tajil, nisem mogel ničesar opraviti. Prepira in sovraštva pa zaradi jednega plesnjivega goldinarja tudi nisem hotel imeti. Pusti mu ga, sem si mislil in mu rekel: „No, če za gotovo veš, da si mi štiri goldinarje nazaj dal, tedaj ti že moram verjeti!“

„Mislim, da more biti tako!“ odvrne glasno in odide k učencu, ki je pridno mešal testo. Kar v hlače si je obrisal široko desnico, segel v korito in vrgel za oreh debel košček testa na vago. Pravim: komaj za laški oreh je bil velik košček testa, iz katerega je naredil struco ze uboge.

tako je moje prepričanje in tako hočem nastopati!

Kar zahtevamo, to je označeno v številkah našega lista in v našem programu. Vkljub temu naj ponovljamo glavne naše zahteve. Le-te so:

1. Glavna stvar je gospodarsko delo. Mi smo nasprotniki vsakogar, ki hoče siliti v ospredje malenkostno politiko, ki se briga le za napise in pečate, ki pa zanemara gospodarsko delo. Kmetje, le vkup, le vkup, — tako pravimo tudi mi! Ali ne vkup, da ohranite nadvlado klerikalstva, temveč vkup, da zboljšate z delom svoje gospodarsko stanje!

2. Hudodelstvo je, ako se vlačí politiko na gospodarsko polje. V politiki poznamo naprednjake in nazadnjake, narodnjake in socialiste, te in one, ali v gospodarstvu poznamo le kmete s kmetjskimi interesi, obrtnike in delavce obrtniški ter delavskimi interesi. Kadar vpijemo otrok: oče, daj mikruha, — takrat mi ne morem zamašiti lačna usta z besedo: „Hej Slovani“ ali „Naprej zastava Slave...“ Zato je hudodelstvo, ako vpijejo prvaki „svoji k svojim“. Politika na levo, — gospodarstvo pa na desno!

3. Neosnovano in škodljivo je sovraštvo proti Nemcu. Ali se naj mlado drevesce naslanja na slamo? Ali naj iščejo Slovenci pomoči pri Culukafrih? Ne, — Nemec nam je najbližji in na Nemca se moramo opirati, ako hočemo pridobiti malo večji košček kruha. Zato: urednišči nemške šole, učite se nemščine, — živimo z Nemci v prijateljstvu in zmaga bode naša!

4. Kmet pa je temelj družbe. Stvarnik kruha si, ti revni kmet in vkljub temu si bil doslej le tovarna živina za izsesalce ljudstva! Mi pa pravimo: Kmet, voli kmeta! Le kdor je v potu svojega obraza delal, le ta razume delo! Kmet, voli le kmeta, kajti vse drugo je nič!

To bi bilo glavno, kar hočemo povedati!

*

Odločilna ura bije! Hofrati, kaplani, profesorji nastopajo in mažejo med okoli kmetjskih ast... Ali mi svarimo: Kmet, obrtnik, delavec, — ura odločitve bijel! Kakor si bodeš postljal, tako bodeš tudi spal! In povemo ti, v bogo ljudstvo, povemo ti v obraz: samo si krivo, ako si suženj lakote, ker se ne ubraniš klerikalnih in prvaških mrčesov!

Mi pa stopamo z veselimi upanjem v boj! Morda zmagajo nekateri naših kandidatov. In ako bi nobeni naprednjak ne zmagal, se tudi ne bodemo jokali. Časi bodo prihajali, da požene ljudstvo z mokro cunjjo vse svoje izsesalce!

Kdor hoče pokazati, da je nasprotnik izkoriščanja, zatiranja, izrabljanja prižnice in vere, — ta bode volil za nas! Eden za družega, ljudstvo za nas! Eden za družega, ljudstvo! In po volitvah bomo nadaljevali svoje delo!

Živel in naprednjaki!

Strankarsko vodstvo
„Napredne zveze“.

Počasi se je tudi pek skobacal iz toplega gnezda in prišel v sobo. Zagledavši lepe struce, ga je streslo, kakor bi bila šla smrt mimo njega. Za božjo voljo, pa vse so tako velike! Zdaj se je začela komedija. Fant je klical vse svetnike za pričo, da ni napravil nobene struce za muho težje, kot je bila mojstrova na vagi.

»Sem s tisto, ki sem jo jaz naredil in na vago djal!« dere se Kolar. »Vidiš ničvrednež, kako je ta mična, a kako bunkaste so vse, katere si ti napravil!

»Prosim, gospod mojster, pa jih vagaj! Vagajva jih!«

»In ko jih res vagata, mrmral je pek: »Res so enako težke. Kakšen zlodej je le imel tu svoje kremplje vmes?«

Potem je stisnil struco, ki je bila na vagi in — našel štirikrajcarček v njej.

Pogledal ga je od vseh strani. »Ti«, rekel je jezno in se obrnil proti meni, »ta lumparija je od tebe! Štirikrajcarček z zarezno na robu.«

»Tako, moj štirikrajcarček je na robu zarezan? Kako pa veš to?«

»Tu! Tu ga imaš!« se je zadril in potegnil možnjo iz aržeta, »tu imaš goldinar! Dam ti ga zastonj! Zaradi njega še ne bodem šel berati!«

In vrgl mi je goldinar pod nogo, da je, glasno zveketajoč, odskočil pod klop. Vesel sem ga pobral ter ga popoludne pri ofru dal za uboge. Upam da je bil deležen vsaj nekaj tistega blagoslova, kakor pekov štirikrajcarček.

Politični pregled.

Novi poljski kanoni. Zdaj je rešeno vprašanje naših novih kanonov, o katerih se je toliko prepiralo. S starimi kanoni se je zamoglo v minuti k večjemu 4 do 6 krat ustreliti; z novimi pa se bode streljalo 19—21 krat v minuti. Kaliber nove kanone je 8 cm; strelja nadalje 6100 m. oz. 6800 m (Aufschlagzünder). Kanone imamo zdaj, hvala Bogu! Kmalu pride gospod minister in bode zahteval za te kanone konjev in moštva.

Stajerska postava o varstvu planin (Alpen-schutz), ki jo je sklenil deželni zbor, obsega sledeče točke: 1. Na temelju zemljiško davčnega zapisnika obstoječe planine (alpe) se morajo obdržati kot take. Prepovedano je, odtegniti alpe planinskemu gospodarstvu, predrugačiti planinsko zemljišče, sploh vsako nastopanje, ki bi škodovalo bodočnosti planinskega gospodarstva. — 2. Le v to svrhu postavljena komisija sme to izjemoma dovoliti. — 3. V vsakem sodnijskem okraju se uredniški posebni tozadnevni osek. — 4. Pri vsaki politični oblasti se naloži planinsko knjigo. — 5. Deželni odbor imenuje planinske nadzornike. — 6. Prestopki te postave se; kaznujejo z globlo do 1000 K. Globe se porabi za planinsko gospodarstvo.

Novi obrtni red. Z ozirom nato, da imamo mnogo somišljenikov med obrtniki, podati nam je glavne točke obrtnega reda. Omenimo naprej, da ta postava ni veliko vredna. Postava razločuje med rokodelskimi in koncesioniranimi podjetji. Vstop v rokodelsko obrt zahteva dokaz sposobnosti. V trgovstvu se zahteva dokaz sposobnosti le pri trgovini s kolonialnim, špicerijskim in materijalnim blagom ter pri mešanih trgovinah. Obstoječih trgovin in obrti se to ne tiče. Obrtnik v tem zmislu postane lahko, kdor se je pečal vsaj 5 let z obrtom. Pri trgovskih družbah mora vsaj en član imeti dokaz sposobnosti. Pri konfekcijski industriji velja prepoved vzeti mero. Tadi ne smejo konfekcijonerji obleke in čevljev popravljati. Učenec mora imeti spričevalo, pri rokodelcih tudi učno izkušnjo. Organizacija obrtnikov je po novi postavi veliko olajšana.

Proti zlorabi prižnice. Preteklo nedeljo je v Roznavi na Moravskem zapustilo okroglo 200 vernih kmetov odnotno farno cerkev in to v hipu, ko je pričel župnik na prižnici govoriti o volitvah. Tako so se uprli kmetje politiziranju v cerkvi. V raznih drugih krajih so to posnemali. Ravno tako so zapustili na velikonočnih praznikih kmetje iz občin Svabence, Račic in Arved cerkev. V Svabenci so šli kmetje na pokopališče. Župnik je šel za njimi in jih vprašal, zakaj so to storili. Neki kmet mu je dejal: »V cerkvi se nam govori o politiki, to pa imamo lahko doma. Ako naj čujemo politiko, gremo v gostilno, ali pa ostanemo doma«. Res pametne besede! Kaj, ko bi tudi stajersko-koroški kmetje pričeli odločno borbo proti politični gonji v cerkvi?!

Duhovniki med seboj. Lani je izjavil nadškof v Pragi, da ne more vzeti na znanje obstoj deželne zveze malih čeških duhovnikov. Povedali smo svoj čas, da imajo ti češki duhovni društvo, v katerem se podučuje vse drugo kakor krščansko pokorščino. Zdaj je škof torej društvo prepovedal. 2. t. m. po so imeli duhovniki svoj shod. Bilo jih je zbranih 200 župnikov in kaplanov, ki so zastopali 2000 duhovnikov. Knezoškofijski tajnik je predlagal, naj se duhovni pokorijo in razpustijo društvo. Nastal je velikanski nemir. Neki duhovnik je kričal, da so jezuviti krivi knezoškofijskega odloka. Duhovni so nato odklonili zahtevo, da bi se društvo razpustilo. Od kmelov zahtevajo slepo pokorščino, sami pa je ne poznajo! Morda vprizorijo češki kaplani še — štrajk.

Cesar je potrdil postavo o učiteljskih plačah, katero je sklenil deželni odbor koroški.

Izmučeni kmetje. Nemški listi pišejo: Izmučene kmete na Rumunskem so pripravili s puškami in sabljami zopet „k miru“, — več stotin kmetov k večnemu miru... Upori kmetov v srednjem veku so veljali plemenitažom in oduhom; ravno tako zadnji upori rumunskih kmetov. Kajti rumunski bojar (veleposestnik) in judovski najemnik smatrata kmeta le za delavno mašino, ki jo lahko izrabljata po lastni volji. Rimski posestnik sužnjem je imel vsaj interes, da so ostali sužnji zdravi, bojar in jud pa niti tega nimata. In odkar so prihajale iz judovskih galiških mest na Rumunsko velike zveze oderuhov,

izgubil je kmet zadnjo upanje, da se mu zboljša položaj. Da so kmetje obupali, ni bilo treba hujskanja ne socialistov. Nahujškala jih je edina revščina, ta grozna revščina, ki jih je potlačila na položaj tovarne živine. In v takem slučaju se vzdrami bestialnost. Sovrašstvo pa postane še večje, ako pomislijo, da pripadajo plod njih dela le onim, ki ne sadijo in ne žanjejo, ne poznajo ne motike ne kose, — da morajo kmetje lakoto trpeti, medtem ko pelje bojar mestu lepo življenje in nakopiči žid vedno novih zakladov... Od kmetov na Rumunskem je jemalo za posojila 60 do 400% obresti. Hiš v rumunskih vaseh pa jih je 70% zidan iz ilovke, 56.000 družin pa živi v votlinah kot živali...

Dopisi.

Špitalič. (Druga smrdljiva cvetka bralno društva.) Pred par leti je bilo pri nas vse dobro in mirno, ker ni bilo hujšakačev, kakor so bili Bog dandanes. Že v lansko leto izšlih štev. „Štajerca“ čitali smo o znani trojici. Nam je šel dopisnik onih dopisov neznan, vendar se polnoma strinjamo z njegovimi trditvami. Do smo molčali, pa zdaj čutimo skrajno potrebo da spregovorimo v javnosti; kajti predrznost kajšnih klerikalcev presega že vse meje. Župnik in učitelj zabavljata čez trezno mislečo kmet in prvi se že z prižnice drzne zbadati vsakega kdor ni v njegovih pobožnih bratovščinah in „Štajerca“, ta je po njegovi sodbi odpadec naroda in brezverec. Bralno društvo je za svojo obstanka priredilo že par klavernih selic, od katerih je cvet bral. društva ter deviških tercijalk posebno zadišal, kajti sad teh komedij so zelo obilno obdani z blagovom. Neka zaostala devica in strašno pobešena tercijalka se je posebno ponašala s svojo rodnostjo, ter hodila zato v teatre katere prajajo naši farški podrepaniki in je nastopila le — „botrica“ a zdaj bi jo pa sama potrebovala da bi pa stvar ostala prikrita in v krstni lukvah bila kljuka odstranjena, jo je popihala čez avstrijsko mejo na Nemško za svoj ljubčekom, ali Bog si ga vedi kam. Njena očeta je ta sramota zelo potrla in ga položila na bolniško posteljo. Za njo je to britka kušnja, za nas pa krasen poduk. Mi opozorimo g. župnika, naj raje tamkaj utakne svoj namesto da se vtika v naše razmere in zabavlja čitanje „Štajerca“ kar vendar ni nič nepačnega. Mi se čudimo župnikovi praksi, da on prvi zapazil dekliski žegnani stan. Hm hm. G. nadučitelju pa svetujemo da se drži s službe, in da naj ima skrb za boljše odgoj mladine na mesto da se peča s temi neumni teatri in se vozi z „biciklom“ za narodno po drugih lušnih veselich; kajti v tem mestu ne obstoji njegova služba ter to tudi nikoli prav nič ne koristi. Tudi naj bi s svojo polovico milostneje ravnal, ter s strankami jazneje občeval, kakor se sploh spodobi za inteligentnega človeka. Toliko za danes, drugo krat pa kaj več. Zajkloštarski spe...

Dornova niže Ptuja. Dragi „Štajerc“, imate naznaniti, kako so nekateri odborniki pot udrihali, ko so imeli 6. t. komisijon. Bilo tako, kakor da bi Bog samo zaradi klerikalne svet vstvaril. Vlačijo se od ene do druge stiline. 7. t. so se zjutraj ob 3. uri pripravili na pot. Šel sem k nekemu prijatelju, in ko se vrnil, me je eden teh klerikalnih svinj napadel z dvema fantoma. To je sad klerikalne prvaške bande!

St. Jakob, Slov. Gor. Sprejmi, dragi „Štajerc“ kratak dopis tudi od nas. Kar vsako dobro stvar priganjajo tudi tebe. Kar Rabuzek je grozno hud nate. (Op. uredništvo!) Mi pa na Rabuzeka prav nič, ker nam je jasno skrbel že veliko smeha!). Mi mladeniči pa zate zelo zanimamo, bolj kakor za klerikalno „bralno“ društvo, ki ga obiskujejo neki zelo fantje. Le enega teh klerikalnih mladeničev ti povemo. To je Matija Ziner, ki hodi t. dragi „Štajerc“ v farovž tožiti. Pred kratkim župnika grozno nalagal. Pravil mu je, da mladeniči zelo grdo obnašajo, češ da govori cerkvi z dekletami. Vsled tega je župnik od petja odpravil. Ta tercijal vse izvohal in nese župniku na nos. Gre se menda v prah

ker ne gre na kor peti ljubeznjiva Tončka, ker imata tak glas kakor medved kadar je lačen.

St. Jakobski fantje.

Iz Trbovelj. Oprostite, da se tudi jaz zglašam v vašem listu. Storil bi tega ne, ako bi naš terejalk ne bilo, ki hodijo tako pridno jemtom pete lizati, zlasti odkar nam je Peter preskrbel misijon. Seveda, prve sposobnosti terejalke so obrekovanje, laž in nesramnost. Čez vsakega svobodomiselnega človeka lažejo, posebno pa čez naročnike vašega lista. Omenim le slučaj ob priliki pogreba ponesrečenega rudarja Smodiča. Pogreba so se udeležili vsi uradniki in velika množica, kajti vse je obžalovalo zapaščeno deco. Le terejalke in članice „Marijinega društva“ so klepetale in obrekovale. Fejl! Upamo, da so vas misijonarji boljšega podučili, — saj pa itak vemo, da postane terejalke vsaka šele tedaj, kadar je že vse na svetu poskusila.

Padeški vrh pri sv. Kunigundi na Poharju.

Ljubi Štajerc! Sprejmi tudi od našega zelenega Poharja par vrstic, kako ga včasih naše Marijine devičice polomijo. Pred kratkim sta se ga bili dve devičici prav pošteno, nasrkali zraven enega fanta; pili so čez polnoči, da so končno mogli vsi v metlo piskati. In to se je že večkrat zgodilo pri nas. Posebno edna od tistih je K. O. Gosp. župnik kaj porečete k temu? Dekličice ali devičice — noričice če vsakemu fantu verjamete!

Maribor in Celje. Kar miši lovi, mačka rodi.

Tako se nam dozdeva dr. Lovro Gregorec, kanonik in dekan pri Novicerkvi. Ko smo med drugimi članki v časnikih o kaplanu Schreinerju zdaj v Dobrni brali, kako se on čez druge povzdigne in jih ponižuje, na to pa še beremo v 12. in 14. števu „Štajerca“, kako ga enakovredne črne vrane zagovarjajo, smo se nehote začudili, da se je dr. Gregorec nekdanja velika politika, zvijača, nemirnost po dolgem mirovanju zopet — živela. Kedo bi se tega bil mislil, da bo kanonik Gregorec tako predrzno kaplana Schreinerja zagovarjal, in vse pritožbe zoper njega kratkomalo in trdovratno vtajil! — Tedaj dobro, da bo g. Gregoreca veselje prihodnjic minulo, nerednosti svojih podložnih zakrivati in jih umivati, ga vprašamo, se li še kaj spominja na svoje nekdanje strašansko viharne čase, ko je kot urednik „Slov. Gosp.“ pihal kakor bora, ko je dan in noč z „nemčurji“ opraviti imel, ter jih takorekoč na zobeh prežvekal in zabučeval, da jim bo že pokazal?! Ali se še spominja na dopise, kojim je vedno rad „neresnice privedal“! Ali še ve, kako sta mu njegov knezočiv dr. Stepišing in tega dvorni kaplan g. Žuža napoti hodila, ker nista zagrizena sovražnika Nemcev bila? Ali mu je že znano, koliko težav, in hudih trepetajočih ur zaradi svojega nemira je on pri obravnava prestati moral? Ali ima še v spominu, kako je med drugim nekega učitelja obdolžil; a kaj je potem bilo, to prizanesemo. A vrhunc straha in tepeta mu je napravil v pokojni stotnik (Hauptmann) Seidl, kojega je Gregorec tudi razžalil. Takrat je šlo za njegovo kožo, kaj ne! Pravdo zgubljeni bi bil prišel ob svojo cast in plačal tri tisoč goldinarjev. Vsi časniki so pisali o tem procesu, in vse je o tem govorilo. Gregoreca so zagovarjali njegovi črni pajdaši, a posvetni pa stotnika Seidla. Ko se je usodna ura njegovega globokega padca že bližala, kar je že slutil, takrat se je hočeš nočeš na milost in nemilost — ponižal, stopil je trepetaje po rasti mali možek pred velikega nasprotnika Seidla, ter mu ponižno predlagal — poravnavo (Ausgleich). Dobrosrčni stotnik ga je uslišal, in grozna obravnava je odpala, Gregorec pa se je težki kamen od srca odvalil. Njegovi jednako nemirni črni gardi ta sprava ni bila povoljni, zato so se nad njim hudovali in z njim norčevali, pa drugi lahko blebetajo, a nesreča bi bila pa le njega zadela. Duhovniki so njegove fotografije raznim šaljivim časnikom pošiljali, ki so ga pred velikim Seidlnom slikali kakor malega otroka, ki svojega očeta milo za odpuščenje prosil. Od tistega časa je Gregoreca pogum zapustil, nemčurje preganjat, in dejal je: Zdaj pa naj še drugi politikujejo, jaz imam že zadost! Iz res začel je kot splačan mirovati in sedaj kot dekan v Novi cerkvi svoje bivše viharje premišljuje in mogoče tudi obžaljuje. — Zdaj nas pa naj kanonik ne sili, ves prah od te panjih shranjenih Slov. Gosp.

odpraviti, ter se celo leto v „Štajercu“ z njim pečati ali pa veliko knjigo napisati. Minulo je od tistega časa okoli 25 let, nastopili so drugi njegva vredni uredniki Slov. Gospodarja, ki so enako ljubi mir kalili. Najhušji od vseh je sedaj dr. Korošča črna, pogubna duša, ki hoče vse preplaviti, zato so se posvetni Slovenci edino zaradi njega od duhovnikov ločili, če bode res tako vstalo?! — Kakor je Gregorec svoj čas ljudi vznemirjal in ogenj delal, tako sedaj napih-njeni, bahasti Korošec in, kakor je prvi hudo propal, tako usoda be enkrat velikega mojstra zvižica in laži, Korošča, zadela. Solon! Solon! Solon! — Konečno kaj poreče Gregorec kot bivši veliki prijatelj celjskih Slovencev k temu, ko je Narodna stranka dne 25. marca v Vojniku zborovala ter kandidata Robleka predlagala, se ni od duhovnikov iz Vojnika, Frankolovega, pa tudi ne iz Novocerkeve nobeden udeležil in programa razložiti mrtki ali kaj kritikoval, dočim se „nedolžni“ zasmehovalec, obrekovalec in nemirnež kaplan Schreiner, pa tudi njegov zaščitnik župnik, ki mu vse prepusti in še pomaga, se nista najmanj sramovala, svojega mežnarja kot „vohuna“ na volilni shod dve uri daleč v Vojnik navlaš poslali, ter v Gospodarju v 14. števu vse drugače, ja samo zasmehovanje, poniževanje, obrekovanje in laži napisati, kar Domovina v 39. števu „pobalinsko in farizejsko“ imenuje? Toraj Gregorec in Kukovič, bodeta-li tudi sedaj vse negirala in vašega „ljubljenčka“ Schreiner-ja poveljevala?! Nesramnejše ko vsi skupaj pišete in eden drugega umivate in se perete, tembolj se sami črnite in sami izdajate. Kristus je rekel: Le hudobneži zamorejo hudobno govoriti in hudobnešezagovarjati.

Iz Podsrede. Dragi „Štajerc“, prosim te lepo, naklesti še enkrat tega ptiča Vapotiča. Odkar Podsreda stoji še nismo imeli takega župnika ko je Vapotič. Prinesel je seboj dva želodca a zdaj mu že tretji raste; poje vse, kar so farani darovali o Vsesvetih za maše, za verne duše itd. Ko je šel na britof na vernih duš dan si je računal za pot 30 kron; s tem smuk v tretji želodec. Za spovedne listke je računal vsakim 10 kr. in nekaj tega je že šlo v tretji želodec; pri izpraševanju spovednih listkov se je tako drl nad farmani, da so do pol trga slišali; krepki možje mu niso hoteli biti tihi, zato jih je dal na sodnijo, pa kaj — na sodniji je dobil dolgi nos, tako da se ga je mogel vsaki na cesti ogniti, da ga ne bi z nosom sunil. Računal je od enega otroka, ki se je mrtev narodil, ko ni zvonil ne škropil, ne na britof šel, 3 krone 40 v., in — smuk v tretji želodec. Pred sv. Jožefom je bil krst, pa se je zopet z botro sporekel, tako da jo je potem pod dva ključa zaklenil; je že zopet na sodniji! V farof ne pusti nobenega farana, vsakega v lojpi pristrže, ker ga je sram, ko so vsi stoli umazani od bratovih otrok; tega se pa ne spomni, da je farmanov farof. Vbogi kaplan že ni bil od novega leta pri njem v farofu; pa še tedaj bi bil skoraj tepen! Tako dela Vapotič in ne ve, kaj se bo žnjim godilo ako se ne pobere iz Podsrede.

Kapele pri Brežicah. Ker je povsod volilna borba zdaj na dnevnem redu tako je tudi tukaj pri nas v Kapelah. Mi Kapelani smo bili še dobro edini, dokler ni prišel k nam župnik Karol Presker kateri pri vsaki volitvi na vse viže agitira. Dobil je z večjim trudom še nekaj nerazumljivih kmetov, kateri mu na roke grejo v toliko, da misli z njim na zmago v Kapelah, kar pa nikoli ne bo. Ko je izvedel, da ga naš list „Štajerc“ umiva zaradi nepotrebnih fehtarij po fari, je na cvetno nedeljo hapal iz prižnice v cerkvi, da ga je neka oseba dala v „Štajerca“ radi pobiranja za podobo Matere Božje, ter je rekel, da on čisto gotovo dobro ve za osebo, ki je to „Štajercu“ naznanila, da tam tista hiša nima božjega blagoslova in ga tudi nikdar imela ne bo. Pravil je, da je več farmanov želelo imeti nazaj v tronu narejeno podobo Matere Božje ne pa samo slikano, ker je dal njegov prednik žup. Gabec res lepo podobo vzeti iz trona, tisto mesto zazidati in naslikati podobo Marije, seveda brez vsega sporazumljenja z farmani. Ko je prišel župnik Presker v Kapelo, zvohal je takoj, da farani govorijo o tem, da jim je bila prva podoba Marije bolj všeč kakor zdaj ta slika. Kakor večino vsaki črnosuknež, tako tudi Presker je skušal kako napeljati ljudi za novo podobo, ker farmani so govorili le o škodi prej-

šne podobe in želeli taisto raje nazaj v tron, kakor pa to sliko. Toraj dobro: začela se je zopet nepotrebna fehtarija. Kakor rečeno, prejšnja podoba Marije je lepa, naj bi se nekoliko prenovila in dobro bi bilo ter bi ostalo 1000 kron; tisočakov pa gotovo naši farani nimajo preveč. Pa še nekaj se je bil Karlek zmisli. Da boče dal tla v farni cerkvi razkopati potem pa na 50 ali 60 cm. z zemljo nasipati potem vse preslikati ter po vsem prenovljenju pa bode povabil škofa, ki nam bode cerkev posvetil; zdaj je samo blagoslovljena, ne pa posvečena. No vidite ga koliko prednikov ni teh „kunšti“ znašlo! Naša cerkev je na najvišjem griču cele fare lepo vzdignjena; on jo pa še bi rad nekaj nasipal. Zoper to so se pa vendar mu očitno farmani vstavili in rekli: čemu še to? kakšna bode potem simetrija? potem bodo prenizka okna, prižnica, previsoka pa spovednica, ki ne bo mogla stati pod korom potem bi se moralo po starih plaziti pred oltar. Toraj s tem je prenehal, ali je pa samo v tem času, dokler se volitve izvršijo, na to neumnost pozabil. Tudi razpošilja po šolskih otrokih klerikalne liste starišem na dom, o katerih upa, da bodo na njegovi strani ob času volitev. Vesaj se je na cvetno nedeljo med drugimi meštarijami sam izrazil v cerkvi, da je popolnoma prepričan, da je čez polovica Kapelčanov (?) „pametnih mož“ na njegovi strani. Preskar, se farbaš — boš videl koliko bo res teh „pametnih mož“, ki bodo po tvoji volji volili! Tako so govorili možje takoj pred cerkvijo. Rekel je tudi, da mu nič ni za kandidata Benkoviča. Toraj zakaj mu pa je? Zmirom ima volitev na jeziku, ne vemo res, za koga pa agitira ta župnik? Morabit pa za doktorinca z Bizelskega Majd. Job? A Kapelčani smo hvala Bogu zdrave pameti, smo spoznali kam pes tace moli, smo tudi takoj skoraj do kraja obenem vse izišle številke „Posavske Straže“ poslali nazaj, ker brežiški generalni štab dobro poznamo, ter hvallili bomo že sami tistega, kateri je hvale vreden. Obiskali bodemo in kupovali pa vedno pri tistih, ki nas bodo z dobrim blagom postregli. Tako delajo vsi tisti kateri le samo „svoji k svojim“ vpijejo.

Iz Zibike. Nekaj novic vendar moremo poslati iz Zibške doline. Na Velikonočni ponedeljek je bil velik shod na Tinski gori pri Zibiki. Zbrala se je velika množica ljudi. Prvič so prišli zaradi službe božje, drugi zaradi ugodnega vremena in tretjič zaradi političnega zborovanja, katerega je predstavljal „častiti“ g. dr. Korošec in njegovi sodrukniki, n. pr. Franc Smole po domače Ljubše in cerkveni ključar iz Zibike. Šel je dne 19. marca na javni shod v Šmarje pri Jelšah, da bi se s tem bolj seznanil s sodruknikom političnega društva, ki tolko zastopijo kakor zajec na boben. Imenovana na August Copf Steklas iz Šmarja prišla sta tudi sem na Tinsko; pa ne zaradi službe božje ampak meštarij in nagovarjat naše umne Zibške može, da bi volili za poslanca dr. Ant. Korošča iz Maribora. Enoglasno se je govorilo: mi bomo volili katerega bomo mi hoteli, ne tega ko vi silite, boljše bi vama bilo, zavihana možička, da sta prišla na ta hribček da bi bila Marijo Tinsko počastila, ne ko sta zunaj vola pasla. Po dokončani sv. maši se je res ljudstva veliko skupaj zbralo pri mežnarji na Tinskem. Prvi je Avgust Copf, posestnik iz Šmarja, na ves glas predstavljal kandidata dr. Korošča. Na to pristopi gosposdek ki rez ugodno zna govoriti. Odkrili so se nekateri brezumni, n. pr. naročniki „filiposa“. Medtem časom, ko je gosposdek kmetičom besedo za besedo na srce predstavljal, sta pač veliko skrb imela Anton Čander po domače Šank, seveda cerkveni sluga, organist in občinski tajnik Mihael Leskošek, ko je neki fant se s fanti pogovarjal in se rablo smejal, zavpil je Čander, tako da so mu lasje z glave pali: kaj ne boš tiho, če ne te bom zapisal. Na to išče hitro papir in svinčnik, seveda pripomoči mu more tudi Mihael Leskošek, ki je tudi papirja priskal, misleč ko bi se enemu zgubil, listek kje pri dobri kapljici vinca, da ga vsaj drugi namalanega ima. Ali naznanimo ti pa tudi, Čander, da pametne izobražene može ne napadaš več, ker drugače te še bomo drugič hušje pritisnili!

Možje iz Zibike.

Sočica pri Polzeli. Že dlje časa opazujemo in beremo v klerikalnih hinavskih listih, da se

naš župnik Joža Atteneder v tukajšnega učitelja zaganja in ga takorekoč hoče pred ljudstvom ob ugled spraviti. G. učitelj T. K. pa naj bo ponosen na to, če ga hinavci obrekujejo, saj so ravno farizeji in njih podrepani tudi Kristusa napadli in niso mirovali pred, dokler ni bil križan in umorjen in zdaj ga pa kot Boga proslavljajo in se zato sami sebe po zobeh tolčejo. Da bi pa temu g. učitelju, kateri je celo svoje življenje v poduk naše mladine posvetil, temu grdemu napadu ušel, mu podarimo tukaj nekaj podatkov, katere naj uvažuje in to točno izpolnjuje: 1. Ob času velikonočnega izpraševanja naj župniku za spovedni listek v roko stiane dvajsetkronski zlat. 2. V postnem času naj podari za križeve pote dvajsetkronski zlat; 3. Na veliki četrtek, petek in soboto naj položi na eno stran božjega groba en jerbasa jajec, na drugo stran pa en škaaf fine čiste pšenice, ter naj spusti v nastavljeno denarno pušico zopet dvajsetkronski zlat; 4. V maju naj plača za tako imenovano „Majnikovo andoht“ dvajsetkronski zlat; 5. Ob časa pšenične bere naj žrtvuje dvajsetkronski zlat; ravno tako mesto vinske bere v jesenskem času; 6. V decembru vsacega leta naj daruje za „svitance“ dvajsetkronski zlat; 7. Isto tako naj postopa na koncu leta pri plačilu za cerkvene stole, katere so farmani pripravili in plačali; 8. Nikdar pa ne pozabi se vpisati v III. red. Za štrik naj plača zopet dvajsetkronski zlat; 9. Tudi mu priporočamo med letom plačati maše za dobro majngo. Ako g. učitelj naše gori navedene navsvete uvažuje in jih spolnjuje, zagotovimo ga, da ga bo Joža v vseh avstrijskih nemških in slovenskih klerikalnih listih za vzor vseh katoličanov proslavljal, in ni njegova srečka izključena, da pri papežu korake nastopi, da bo de za svetnika proglašen — kakor sveti verni Tomaž v koledar pride (seveda v klerikalni). G. Učitelj: Probatum est! Opazovalec.

Št. Jakob v Rožu. Dragi „Štajerc“! Še enkrat ti nekaj poročam od Št. Jakoba v Rožu in od našega g. župana, ki je strašno dobri oče. Jaz mislim, da ni takega dobrega župana v dveh ali v treh glavarstvih ali v celem našem cesarstvu. Vsaj tako rad pomaga revežu! celo k nemu posestvu. Res, da si je kupil nekaj posestev ali pa — pozor — da bi se za njegove mladice premalo ne hodilo ali pa vendar počakal bom na posestvo. Nemara da jim kaj ostane. Tri leta sem bil delavec v predoru; bil sem poškovodan dobil sem hvala Bogu nekaj podpore na mesec, da sem še lahko mogel moje družino in mojo bolno mater naprej preskrbeti. Ta dobri oče župan so mi bili nidik, da so mi odjedli celo polovico. Tako skrbijo naš župan za uboge ljudi. Ni čuda, da je prišla uboga beračica prosit za čevlje, mati Kobenterjeva ji pa je dejala: zdaj po zimi ni kač. To je lepa reč! Kranjskim vnan-vrženim študentom so pa pustili čevlje popravljati. Imeli so vsega dosti, jesti, pivo in pa še vino. Domači človek pa, kateri dela celo njegovo življenje v svojej občini, pa nič ne dobi, naj bo kar hoče. Počakal bom na tiste posestvo katerega mi je nepominov. Če ga dobim, ga bodem precej prodal in denar bom k „narodni soli“ dal, — brez vse skrbi!

Novice.

Volilci! Kdor še ni pogledal, ali je zapisan v volilnem imeniku, naj to nemudoma stori. Kdor ni vpisan, naj takoj reklamira. Pripravljajte se!

Klerikalne spremembe. V južnih deželah živi mala živalica, znana pod imenom kameleona; živalica ima čudovito lastnost, da spreminja svojo barvo... Taki so tudi naši prvaški klerikalci! Vsak dan nam prinese to ali ono novo, ki nam kaže njih politične spremembe. V kmetskih okrajih so prvaški klerikalci zelo vneti za kmeta. Edino z ozirom na sedanje volitve so ustanovili svojo „kmetsko zvezo“. Ali zatajiti niso mogli svoje nature in tako vodijo to „kmetsko zvezo“ skoraj izključno advokatje in farji. Tudi so kandidati te „kmetske zveze“ — dohtarji, farji, hofrati. Prva sprememba! Na

deželi delujejo ti politični kameleoni seveda proti naprednjakom in socialistom z najhujšimi lažmi. V Mariboru — govori se, da tudi na Koroškem — pa se vežajo s socialisti. Zopet sprememba. In tako bi lahko našli celo vrsto takih sprememb. Politični kameleoni so naši klerikalci, — kamor pridejo, spreminajo svojo barvo. In takimi političnimi kameleoni naj bi zaupalo ljudstvo svojo usodo? Ne, — kmet naj voli kmeta in v vse drugo je neumnost!

Klerikalno „gospodarsko delo“ se kaže prav lepo v gonji proti c. k. kmetski družbi. Komaj so se pričeli kmetje malo zanimati za svoj obupni položaj, komaj so pričeli pristopati številneje k c. k. kmetski družbi ki je za kmete potrebna kakor vsakdanji kruh in že so pričeli klerikalci hujskati proti tej edini kmetski organizaciji. Zakaj neki? Izključno zato, ker ne vodijo kmetsko družbo prenapeti prvaški kaplani temveč kmetski gospodarji in ker se noče kmetska družba pečati s prvaškimi stranišnimi napisi, temveč se peča edino z gospodarskim delom. Zato kričijo Korošec in njegova druhal: Zato so si tudi ustanovili svojo bedasto „kmetško zvezo“, v kateri nimajo kmetje nič za govoriti, temveč le za kimati, kadar govori kakšni Korošec... Vsak otrok razume, zakaj se gre tej gospodi. Na hrbtu kmetov hočejo priti do lepih službic, do lepih naslovov in lepih dohodkov. Na občnem zboru kmetske družbe v Gradcu je zahteval Korošecv podrepan župnik iz Studenca 6 sedežov v odboru za prvaške hujskače. Skoraj vsi drugi zastopniki Sp. Štajerske so se tej nakani ne smejali, kajti vsakdo ve, da je kmetska družba v najboljših rokeh. Fajmošter pač ni vedel, kako morajo odborniki delati in koliko morajo žrtvovati! Vsako leto morajo najmanje 12 krat v Gradcu in to na svoje troške. Ali prvakom se gre za hujskanje in za ničesar drugega. Ko so vtemeljevali zastopniki sp. štajerskih filijalk svoje važne predloge, so ti farčki nakrat jezik za zobmi držali. Delati za kmeta, to jim ne diši! Kmetje, osvobodite se teh ljudi, — in bodočnost hode boljša!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Nemški uradniki so prvaški druhal trn v peti. Zdaj šumi po gozdovju klerikalnega časopisja in ti listi napadajo nesramno nekega poštnega uradnika. Zakaj? V službi, med preobilnim delom so se drenali ljudje k oknu in v razburjenosti je dejal: Ne rinite se vendar tako kakor ovce! Za to malenkost napadajo, psujejo in denuncirajo farški listi zdaj uradnika. No, ta beseda je torej smrtni greh. Ali mi vprašamo: 1. Ali je to malenkost, ako krade poštni uradnik Schwarz denarje? — 2. Ali je to malenkost, ako zlorabljajo prvaški uradniki uradno tajnost in povedo imena naših naročnikov farjem? — To niso malenkosti, to so res grehi in za to se raje brigajte, vi prvaški hujskači!

Mariborski prvaki so znani kot najhujši nazadnjaki in politični breznačajnejši. Preteklo nedeljo so dokazali še očitneje svojo politično breznačajnost. Imeli so namreč nek „zaupni shod“, na katerem se je govorilo o kandidaturi za mesto Maribor. Prvaški profesor Verstovšek je bil zato, da postavijo prvaki v Mariboru lastnega kandidata. Prvaški dr. Rozina pa se je zavzel za to, da glasujejo prvaki raje za socialnega demokrata. Končno je bil sprejet s 5 glasovi večine predlog dr. Rozine. Torej: tisti prvaško-farški hujskači, ki so nazadnjaški v dnu svojega srca, katere vodijo skoraj izključno duhovniki, ki bi morali biti torej sovražniki socialistov do noža, — ti hujskači bodo glasovali za socialista, samo da premagajo nemško-naprednega g. Wastiana. Posrečilo se jim to ne bode. Ali za večne čase se mora pribiti, da se zvežejo prvaški klerikalci makari s hudičem, samo da ugodijo svoji gonji proti nemštvu. Fejl

Velikanski škandal v sv. Bolfengu v Slov. Gor. Govorice, ki se razširjajo o tamošnjemu župniku Jos. Ilesiču, so pač izredni škandal. Ne vemo, koliko resnice je na stvari; sicer pa ima sodnja že celo zadevo v roki in preiskava bode doglala. kaj je resnica. Govori se, da je uganjal župnik s školskimi otroci grozovite reči v farovžu. Res je sicer, da se vpliva od gotovih strani na stariše, naj bi pripravili otroke, da molčijo, — ali ako prime sodnja stvar resno in brezobzirno v roke, potem bode prišlo vse na dan. Izpre-

govorili bodamo še mi! Zanimivo! Ziti, kaj govori 16letna dekline o župnikih „čednostih“. Kaj je s Petkovo Mico, ki je pa zaslala župniku že prestara? Vse to treba pa iskati! Zanimivo je, da se je že davno v tembr zadevi na cerkveno oblast obrnilo, ali ta obla dež je molčala in — zdaj vidimo posledice. Zdati nimivo je tudi, da je župnik še danes v službi ve in da sodnja še ni ničesar ukrenila, da bi a je postavi zadoščalo! Vemo, da je preiskava v Mast je riboru in zato zahteva vsa javnost, da se ljudstvo potolaži — z resnico!

„Stajerc“ in Kaukler. Zakonska Kauklepi ž in njih pomagač Košir, zlasti pa interesantna gospa, so delovali na to, da napravi učiteljskaj društvo veliko komedijo. To društvo, s katerim nismo imeli nikdar kaj opraviti, izjavilo je svoral B ogorčenje nad „Stajercem...“ No, dobri Gospodje, ki igravo vlogo zaščitnikov Kauklepi! jih, se pač motijo, ako nas mislijo s takimraša neumestnimi, brezpomembnimi sklepi v zadreg je spraviti. Ogorčenje je tudi prav lepa stvar, a ogorčeno je ljudstvo nad tistimi, ki zofati nemarjajo svojo službo, ki se počijejo med pe iztkom od prekokanih nočij in ki psujejo kmeščal z „osli“. Pokažite, da smo poračali neres T nico! Kaukler, Kaukler, mi vemo še marška 2,7 Neodvisni nadučitelj, ki noče delati s podre. Ak niki, pač ne bi trpel, da zarohi mladi Košir p S konferenci nad svojega tovariša: Držite jezike! vi ničesar ne veste! Kje bi bilo mogoče, da kaj i mandira nadučitelj celo šolo na strankarski shodam, Kmetje so se čudili nad temu, da so izpoznal S na vabilih Kauklerjevo pisavo in videli na i. Ka shodu vse komandirane učitelje prihajati. Tabinja se ne dela. gospodje! Košir naj bi raje zvezk k korigiral! Toliko za danes. Mi ljubimo učiteljska stan, ker smo naprednjaki. Ali grajati hočem P i naprej, kar je gailega, naj si bode potem melo duhovnikov ali učiteljih. Pa basta!

Iz Kapele pri Brežicah nam poroča pošternice kmet: Žalostne velikonočne praznike nam! Ku preskrbel naš Karlek Preskar. Vselili smo s bil praznikov kakor vsak kristijan. Upali smo, dažar nas bode župnik raz prižnice razveselil z lepžar pridigo o vstajenju Izveličarja. Ali zmotili smo O se! Preskar nas je raje za pisanke opsoval, da Kor smo brezverci, ker čitamo „slabe“ časnike, n. p. nez „Stajerca“. Ali Preskar, pomiri se! Čitali smo Z „Stajerca“, predno si bil tukaj in čitali ga bošer demo, ko te ne bode več v Kapeli. Preskar je v tudi rohnel, da človeku, ki bere „Stajerca“ Z spoved in maša nič ne pomaga. Vprašamo kas kdo je kriv, da vera peša? Seveda, Preskarju sprla gre zdaj za volitev in zanj je le tisti „dobrov. kristjan“, kdor se navdušuje za dr. Benkovič vrg Mi kmetje pa nismo več tlačani in bodemo v pri lili svojega kandidata!

Prvaški dr. Stor, znan po svojih finih modod nira, se je pritožil proti sodbi, s katero je bitant obsojen na 50 K globe, ker je delil klofuta k Ali pritožba je bila zavrjnena in Štor mon plačati!

Od Velike nedelje nam piše prijatelj: Neko b V dalost moramo povedati in sicer o našem mša se sionu, ki se je vršil pred Velikonočjo. Edobiln misijonerjev, o katerem smo mislili, da je pr vrš zdravi pameti, je pridigoval, da taki otrok, hoiska hodi v nemške šole, postane „butl“. Kaj pa oprnik torej ti postal, ti in tvoji tovariši? Ni res, da v l papaš sedaj beli kruh, katerega ne bi imel ataše ne bi hodil v nemške šole?! Kar je nemškegažlož to mu je bilo strašno; v njegovi pridigi je pram. vendar nemške izraze med svojo pridigo n. dalje r Das ist nicht schön, das passt nicht für dido go i. t. d. Kje pa si se naučil take izraze? Drugbrn krat pridiguj kaj takega kjer hočeš, le ne e za Božjem tempeljnu. Posnemaj rajnega školanjo Slomškove besede, katere pravijo: več jezikosemi znaš, več veljaš!

Mežnar Conder kot agitator za Korošcobo. Piše se nam iz Pristove: Ta Conder, to vam jožni mož! Na zadnjem shodu, ki se je vršil na Velrediš končni ponedelek na Tinskem, je ta mož nar tej kmetom, od katerih živi, od katerih je odvisenapla kateri ga lahko z brcami odpodijo, — grnilo j tako-le: „Kdor izpregovori eno samo besedicoolinaj zapisal ga bodem in gerihiti izročil.“ Vprašamo n kmete, ali živi mežnar od njih ali ne? Ali plaš žu čujemo kmetje mežnarja za vohunsko, policijskopota službo? Ali tega ne! Mežnar nas ne bode komanlasov diral; kmalu mu posvetimo!

nivo je Zupan Jos. Ornič je na teški ušesni bolezn...

Trboveljski sultan Roš je dobil prvo po...

Trboveljska družba je imela lani dohodkov...

Steklega psa so videli 2. t. m. v Hrašniku...

Svinjar v Mariboru so zaprli 20 letnega...

Mašina je povozila 13 letno hčerko čuvaja...

Požar v Jeruzalemu pri Ljutomeru se je...

Zaradi raznih vlomov so zaprli v Celju J...

Zopet detomor. V Mariboru je našel hlapec...

Ogenj. V Marenbergu je pogorelo 2. t. go...

Iz Koroškega.

Velik uspeh na Koroškem. Preteklo nedeljo...

Rožna dolina, ta ve tudi, da je ravno sv. Jakob...

Hujskanje v Sp. Borovlju. Vsa pametni...

Zopet prvaška tatvina, zdaj pa na Koroškem...

Častni občani v Svetni vasi. Občinski zas...

Pobegnil je blagajnik delavskega konzuma...

Po svetu.

Veliki požari. Fabrika sladkorja Bodihorst...

Za naše žene!

List nemških štajerskih kmetov „Bauernbündler“ piše:

„Gospa Schupli je imela pred kratkim pred...

Ta sodba je ostra ali opravičena. Posebno...

se izjalovile. Ob določeni uri so bili prostori do...

se izjalovile. Ob določeni uri so bili prostori do...

zopet zmagali Tudi 1. razred so si hoteli ti go...

Visoke nosove imajo koroški klerikalci, to...

Lepa zveza. Nemško-klerikalni dnevnik v...

Župnik Ražun v sv. Jakobu je imel v ne...

Župnik Hraba v Djekšah se je menda zme...

Deželne premije za sadorejo. Glavni odbor...

Pobegnil je blagajnik delavskega konzuma...

Po svetu.

Veliki požari. Fabrika sladkorja Bodihorst...

Za naše žene!

List nemških štajerskih kmetov „Bauernbündler“ piše:

„Gospa Schupli je imela pred kratkim pred...

Ta sodba je ostra ali opravičena. Posebno...

se izjalovile. Ob določeni uri so bili prostori do...

zopet zmagali Tudi 1. razred so si hoteli ti go...

Visoke nosove imajo koroški klerikalci, to...

Lepa zveza. Nemško-klerikalni dnevnik v...

Župnik Ražun v sv. Jakobu je imel v ne...

Župnik Hraba v Djekšah se je menda zme...

Deželne premije za sadorejo. Glavni odbor...

Pobegnil je blagajnik delavskega konzuma...

Po svetu.

Veliki požari. Fabrika sladkorja Bodihorst...

se izjalovile. Ob določeni uri so bili prostori do...

zopet zmagali Tudi 1. razred so si hoteli ti go...

Visoke nosove imajo koroški klerikalci, to...

Lepa zveza. Nemško-klerikalni dnevnik v...

Župnik Ražun v sv. Jakobu je imel v ne...

Župnik Hraba v Djekšah se je menda zme...

Deželne premije za sadorejo. Glavni odbor...

Pobegnil je blagajnik delavskega konzuma...

Po svetu.

Veliki požari. Fabrika sladkorja Bodihorst...

Za naše žene!

List nemških štajerskih kmetov „Bauernbündler“ piše:

„Gospa Schupli je imela pred kratkim pred...

Ta sodba je ostra ali opravičena. Posebno...

se izjalovile. Ob določeni uri so bili prostori do...

zopet zmagali Tudi 1. razred so si hoteli ti go...

Visoke nosove imajo koroški klerikalci, to...

Lepa zveza. Nemško-klerikalni dnevnik v...

Župnik Ražun v sv. Jakobu je imel v ne...

Župnik Hraba v Djekšah se je menda zme...

Deželne premije za sadorejo. Glavni odbor...

Pobegnil je blagajnik delavskega konzuma...

Po svetu.

Veliki požari. Fabrika sladkorja Bodihorst...

in da mu ne brani, kadar se poteguje zato, da bi vpoštevala tudi javnost njegove interese. Kajti treba je naglašati: Naj bodita mož in žena še tako pridna, vendar ne bodeda spravila gospodarstvo naprej, ako ni zakonodaja taka, da dobijo naša zemlja, naše delo, naša polja potrebne varstva in pospeševanja.

In zdaj si predstavljajte gospodinjo, ki pade možu v roko, kadar se hoče udeležiti javnega življenja, — ženo, ki gleda pri volitvah, da se ne volijo moške, kakor jih potrebuje kmet zase in za svojo družino, ne pa kakor jih potrebujejo politične stranke. Taka gospodinja, naj bo še tako pridna, škoduje s svojo neumnostjo več, kakor bi pridelala, — ona se zagreši naravnost proti lastni krvi, to je proti svoji deci, kajti kriva je, da se mož ne more braniti!

Vemo dobro, da se vpliva na žene, kadar se ne more moža pridobiti, da bi izdal svoje lastne interese. Računi se na lahkovernost žene, in se jo straši ter vabi z čeznaravnimi stvarmi, da bi se jo nahujkalo proti lastnemu možu. In potem je nepokoj v hiši, mož pa je prisiljen, da poneha preprič, podatki se in prezirati svoje interese ravno v najvažnejšem času volitev.

Pozneje pa jokajo take ženske čez slabe čase. Bolje bi storili, ako se obtožijo s a m e, kajti same so s svojo neumnostjo preprečile zboljšanje razmer.

Hvala Bogu, da je v naših vrstah, — to je v vrstah tistih mož, ki se borijo nevtrajeno za obdržanje svojega gospodarstva — dovolj žensk, ki se ne pustijo nahujkati, temveč ki dajejo svojemu možu še poguma, da vstraja v boju. Krepko gospodarskega mišljenja doma, krepko kmetijskega prepričanja na zunaj, — to je razmerje, ki nam daje upanja na boljše bodočnost.

Kdor ima le količkaj zdrave pameti, bode priznal te resnice. Naj bi jih žene tudi pri volitvah vpoštevale. Žene so središče družine in od njih vpliva je odvisno, ako bi postale za nas kmete in obrtnike enkrat boljše. Ne pozabite, da bodo morali otroci, katerim ste dali življenje, enkrat svoj kruh sami služiti. Srečni oni, ki jih morejo obdariti z denarji. Ali koliko je takih? In ko bi to tudi vsi zamogli, bi to še ne bilo sredstvo, da se zasiguri bodočnost otrok. Skrbeti moramo za deco tako, da bo de za vedno preskrbljena.

Obračamo se s temi besedami do naših žen na deželi. Volitve so pred durmi! Treba je, držati skupaj, mož in žena, da dosežemo zmago pravične naše stvari. Ne pustite se zapeljati s strahovi naših nasprotnikov. Največji strah je gospodarska revščina in ta trka na naša vrata. Pregnati moramo ta strah. To je naša dolžnost! In nobena žena, ki ljubi svojo družino, ne bo zanemarila to dolžnost!

Gospodarske.

Gnojenje vinogradov. Vsaka rastlina, torej, tudi trta, potrebuje za svojo rast, za svojo rodovitnost in sploh svoj razvoj raznih snovi, ki jih jemlje deloma s svojimi listi iz zraka, deloma s svojimi koreninami iz zemlje. Imenujemo jih redilne ali hranilne snovi. Od teh snovi so najvažnejše: fosforova kislina, kalij in dušik, ker je od njih najbolj odvisen razvoj trte in jih torej trta največ potrebuje. Znano je, da pospešuje fosforova kislina posebno rodovitnost trt, kalij sladkost grozdja in dušik rast trt. Samoobsebi je umevno, da z vsako trgatvijo, z vsakim obrezovanjem s podobiranjem itd. odtegnemo trti in stem posredno vinogradni zemlji posebno omenjene tri snovi, tako da mora dotična zemlja v tem oziru biti vedno bolj revna. Če torej zahtevamo — in to bi moralo biti v umnem vinogradništvu pravilo — da nam trta leto za letom enako rase in rodi, in sicer kolikor mogoče največ in trajno, moramo ogledati posebno tudi na to, da vinogradniški zemlji nadomestimo vse one snovi, ki smo ji jih s trgatvijo itd. odtegnili. To se godi s p r a v i l n i m g n o j e n j e m. Kar je veljalo o stari trti, velja še posebno o novi, ameriški trti, ki zahteva, če naj se uspešno razvije, mnogo hranilnih snovi. Z raznimi preiskavami se je dognalo, da se vinogradu, kjer se prideluje po 50 hl vina na 1 ha, torej pri srednji letini, odtegne

a) z grozdem,	1. fosforove kisline	9.5 kg
s peclji, peškami	2. kalija	39.0 "
itd.	3. dušika	20.0 "
b) z rezjem, list-	1. fosforove kisline	17.0 kg
jem in drugimi	2. kalija	52.5 "
odpadki	3. dušika	97.2 "
torej skupaj:	1. fosforove kisline	26.5 kg
	2. kalija	91.6 "
	3. dušika	117.2 "

Od tega se seveda zemlji malo vrne, kajti le malo je tako pametnih gospodarjev, ki bi vse odpadke v trgatvi (tropine, pospeke drože itd.) in pri obrezovanju (rezje, listje, zeleno mladje) kolikor mogoče spravljali v mešanec ali gnoj in ob priliki zoper vinogradu vrnil. Zato pa moramo na drug način, torej s pravilnim gnojenjem nadomestiti zemlji vse odvzete ji snovi, da, moramo jih celo ponuditi trti še v obilnejši meri, da jih pri ugodnih vremenskih in drugih razmerah lahko kolikor mogoče največ porabi in nam da najvišjo množino pridelka. Pri tem pa ne smemo pozabiti računati, namreč, ali se nam res obilno gnojenje izplačuje; zlasti pa ne smemo postopati pri gnojenju enostransko. Trta jemlje namreč one tri prej imenovane redilne snovi v gotovem razmerju, in sicer na dva dela fosforove kisline tri tala dušika in tri in pol dela kalije, in je torej vselej množina pridelka od eno snovi, ki je v najmanjši množini trti na razpolago. Če bi n. pr. dal v zemljo na dva dela fosforove kisline 10 delov dušika in 15 delov kalija, bi ne dosegel dosti ali prav nič več pridelka, kakor če vzamem le tri dele ali nekaj malega več dušika ter tri in pol ali štiri dele kalija; kajti vsled premajhne množine fosforove kisline ne more trta drugih gnojil več užiti. Gnojenje torej ne sme biti enostransko, in to se ravno pri nas pri porabi umetnih gnojil pogostoma godi, ker je v tem oziru vinogradnik še veliko premalo poučen. Tretje načelo pri gnojenju vinogradov je, da naj se gnojji rajši malo in večkrat; s hlevskim gnojem vsaka tri, kvečjemu štiri leta. Kdor gnoji bolj poretoma in daje gnoj v večji množini naenkrat, ta sam sebi in trti škoduje. V prvih letih bo namreč trta imela toliko hranil, da jih ne bo mogla porabiti, in vsled tega jih izgine mnogo z dežjem v globočino, kjer so za vselej izgubljena, v zadnjih letih bo pa trta s t r a d a l a. — Ktera gnojila hodijo pri gnojenju vinogradov v poštev? Najbolj znano in najbolj razširjeno gnojilo je hlevski gnoj. Ta gnoj je tudi največ vreden, ker ima tri imenovane hranilne snovi v sebi, in sicer ima 100 kg dobrega, predelanega hlevskega gnoja približno 0.16—2.7 kg fosforove kisline, 0.40—0.50 kg kalija in 0.34—0.50 kg dušika. Seveda ni kakovost gnoja vedno enaka. Dobro in z dobro krmo rejena živina bo dajala bolj močan gnoj. Posebno je pa vrednost gnoja tudi odvisna od pravičnega spravljavanja in pravilne priprave. Tam, kjer so gnoj v vetru in solncu suši, ali pa tam, kjer mu dež izprva najvrednejše snovi in jih v obliki gnojnice odnaša v cestni jarek ali v potok, tak gnoj nima dostikrat več vrednosti kakor suha stelja. Gnojščič mora biti torej tako napravljeno in gnoj tako shranjen, da iz njega ne more nič ali le prav malo uiti. Hlevski gnoj ima pa poleg svoje gnojilne vrednosti tudi to dobro lastnost, da zboljšuje zemljo v fizikalnem oziru, da jo namreč rahlja, pomnoži je spretinjo in da se pri razkrajjanju organskih (rastlinskih in živalskih) snovi razvijajo plini, ki pospešujejo zopet razkrajjanje zemlje same. Zato pa se brez hlevskega gnoja v vinogradih ne more izhajati in se ne da popolnoma nadomestiti z umetnimi gnojili, pač pa se njegov učinek s porabo umetnih lahko zelo močno in uspešno podpre. Večkrat se slišijo, posebno v vinorodnih krajih, tožbe o nedostajanju gnoja. Temu se pa od pomoči s pravilno urejenim gospodarstvom. Predvsem bi bilo treba v vinorodnih krajih pridelovanje žita kolikor mogoče omejiti. Pridelovanje žita potrebuje veliko delavnih moči, veliko gnoja i. t. d. in se v naših krajih nikakor ne izplačuje, če moko kupuje, kakor če žito prideluje. Na njivah naj bi se pridelovala večinoma le krma, ker se pri njej daje zelo uspešno rabiti umetna gnojila, redilo naj bi se več živine in prasičev, opustila naj bi se — vsaj v poletnem času — paša, kjer se veliko gnoja razgubi, in gnoj naj bi se po večini obrnil za vinograde, kajti noben pa-

meten gospodar mi ne bo oporekal, kve kial vinorodnih krajih pri nas bolj izplačljive doček, k živinoreja, prasičereja in vinstvo, če je en mora pravilno in pametno urejeno! Na 1 hektarju 32 grada se potrebuje na leto vsaj 200 q (ilne vre po 10 q, 1 q = 100 kg) gnoja. Ker gnojili se odrasel vol ali krava, ki tehta vsaj 400 kg, naj malo leto približno 100 q gnoja, sledi iz tega, da za bilo treba na vsak hektar (1 ha = 100 a) ali 1500 m² manj kakor dva orala v gnoji za rediti vsaj dve glavi odrasle živine. S hako leto gnojem se, kakor rečeno, gnoj vinogradu vnaj za tri leta enkrat, in sicer jeseni. Gnoj se poleg g mogoče po vinogradu enakomerno razna in t vsaj 15—20 cm globoko podkoplje. Fosforove gnojenje se posebno o lahki zemlji ne pperfoesfa zato se pa v taki zemlji navadno gnoji 166 kg (50 cm široke in 20 cm globoke jarke, ki štata). pravijo po vrstah, kakih 20 cm od trte. Da u ljene. Seveda se jarki izpeljejo enkrat po ba si j enkrat počez vinograda, enkrat blizu ene, pravi v blizu druge vrste, da pride sčasoma vsa čina nj do gnoja. Rabiti je kolikor mogoče doba pa za delan in dobro razkrojen (masten), ne pine „p ali slamnat ali celo plesniv gnoj. Če mo, lahko dlje časa v vinogradu pred porabo ležati, kem d pokriti 15—20 cm na debelo z zemljo. Mo leho vinograda in za tri leta se navadno jemoljijo. T do 800 q hlevskega gnoja. Če je vinograd, ve. Da se priporoča gnojiti vsako leto tretjino v garkrijejo redu, tako da pride vsako tretje leto do gnoje oddelek na vrsto. Temu pravimo triletne gnoje ali ali kolobarjenje. Najboljše nadomestilo za hvdzign gnoj je dobro pripravljen mešanec. T stran gnoja bi ne smela pri nobenem marljivemlo n spodarju manjkati. Vsi odpadki iz vinog dnevi kleti, hišni in drugi odpadki, kakor smetince n cestno blato, žaganje itd. se spravljajo nako ra se večkrat in dobro zalijejo s straniščnimko lah in z gnojnico in se vsaj enkrat ali dvakljše. P leto predelajo. Tak vsaj eno leto star do naslo delan mešanec se lahko rabi z najboljšim oraj p hom za gnojevin vinogradov, posebno če vvaruje doda še primerna množina umetnih gnoju. Umetna gnojila imajo pred hlevskim gnoje Na mešanecem to prednost, da si jih lahko v p zabos množini nakupimo ter da je njih pretmo pr lažje in cenejše, ker imajo več v sebi. V lidejo umetnega gnoja se nahaja dostikrat 30—t način več redilnih snovi kakor v 100 kg hlevi na gnoja, in to je posebno za oddaljene vinen n v visokih, težko dostopnih legah veliki kolik nosti. Razentega se lahko natančno ve, in katerih snovi se je zemlji s 100 kg um gnoja dodalo, pa tudi v kakšni obliki, i težko ali lahko raztopni. V zadnjem učinkuje gnojilo takoj. Edina napaka je, n lajo umetna gnojila zemljo bolj težke, in sebno v težkih zemljah ne morejo izkljute tako gnojenje vinogradov rabiti, ampak le, če ano res enem gnojji tudi s hlevskim gnojem ali s šancem ali vsaj z zelenjem. Po svoji vse gnojilni moči razvrščujemo gnojila takovani; : Fosforova gnojila so ona, katerh bistveni ristov fosforova kislina. Fosforova kislina se opis, to nahaja, bcdisi v lahko (v vodi) raztopn, nikom težko (v citratu) raztopni obliki. Prva vni 19 po naj t forovih gnojil učinkuje hitreje, druga pot prva so za bolj težke in ne preveč t druga za lahke ali bolj apnene zemlje. M forovi kislini so navadno naše zemlje revntraded je pa voda ne odplavi, ampak jo zemlja rret, d ni pri teh gnojilih izgube, čeprav se je t malo več vzame, kakor je more trta po Iz tega vzroka gnojijo v mnogih krajih rigolanju navadno s Tomasovo žlindro. Fos kislina pospešuje rodovitnost in rast trt, sebno pa, če je v zemlji obenem zadosti cegle staln pripravo gvoce je pa tudi takozvani dvojni superfosfati, ki dobro rednj pa 35% v vodi raztopne fosforove kisline. Dobim Kakor vselej pri umetnih gnojilih, velj tukaj, da je najbolj priporočljivo rabiti močna gnojila, posebno pa pri veliki oddal od tvornice. Če me velja vožnja 100 kg 3 K in če je v teh 100 kg gnojila 32 kg

St. 13148 232
IL 1749

Razglas.

Za 11 mesečni tečaj na državni gospodarski šoli v Gusswerku pri Maria-Zelu, ki se prične s 1. septembrom 1907, podeli se šest štipendij i. s: dve po 500 K in štiri po 400 K. Prosilci za štipendije naj vložijo svoje prošnje najkasneje do 1. junijata. 1. pri štajerskem dežel. odboru v Gradcu in imajo prošnjam priložiti:

1. Krstni list, da se dokaže, da je prosilec končal 17. leto in še ni prestopil 22. leto.
2. Spričevalo okrajnega zdravnika, da ima prosilec fizično zmožnost za gozdno službo v visokem hribovju, da ima zlasti normalni vid in posluš; spričevalo ne sme biti datirano pred 15. majem t. l.
3. Potrdila, da ima prosilec one zmožnosti, ki se dosežejo pri z dobrim uspehom končanem absolviranju meščanske šole, ali pa treh letnikov spodnje realke ali spodnje gimnazije priložiti se ima torej dotična šolska spričevala.
4. Potrdilo vsaj dveletne praktične uporabe pri delu in postranski službi gozdnega gospodarstva ter postranskih obrtij.
5. Domovinski list,
6. Spričevalo o nrvnosti in zadržavanju, ako niso spričevala pod 4. že to dokazala.
7. Ubožni list.
8. Pravomočna izjava svojcev ali dobrotnikov prosilca, ki se morajo zavezati, da preskrbijo šolskemu vodstvu in vrhovnemu vodstvu v primernih svotah in obrokih po zahtevi ona na vsak način potrebna denarna in pomožna sredstva ki so potrebna poleg naprošene štipendije.

To izjavo mora podpisati dotičnik z dvema pričoma in jo mora ali sodnijsko ali pa notarijerno legalizirati. Občinski urad pa ima potrditi, da je dotičnik zmožen za plačila. Prosilci, ki bi tem pogojem, označenem v točkah 1—8, ne mogli popolnoma ali sploh ne ugoditi, se ne morejo vpoštevati pri razdelitvi štipendij, ker se zahteva te pogoje tudi za sprejem v c. k. gozdarsko šolo v Gusswerku.

Omeni se še, da je proračunjena denarna potrebščina za hrano, preskrbo, perilo, podučna sredstva in male nabave za 11 mesečni tečaj na okroglo K 600.

Natančnejša pojasnila o uredbi te šole, o šolskem načrtu, hišnemu redu in disciplini se v pogledajo lahko pri c. k. upravi gozda in doma (k. k. Forst und Domänenverwaltung) v Gusswerku.

Gradec, 30. maja 1907.

Štajerski deželni odbor.

„Styria“-kolesi (Fahrräder)

Modell 1907
lepe novosti, priporočam po zelo nizki ceni. Cenik se dopošlje kupcem brezplačno.

Brata Slawitsch, Ptuj.

Majer
z odrašenimi otroki in vodja (Partieführer) s 6 ljudmi za poletno delo išče
graščinsko oskrbništvo Langental, pošta Pesnice.

Oskrbnik

se sprejme takoj na malo posestvo pri sv. Jerderti uad Laškem. Za plačo se daje prosto stanovanje, njiva z vrtom in desetina sadnega mošta. Posebno se priporoča rokodelcem. Natančnejše se zve pri Albinu Scheligo na Polzeli Heilenstein.

Učencec

se išče za mlinarski obrt na novi umetni valjčni in parni mlin na Moste pri Ptujski Gori, udiči se mora obrt 2 leti in služi prvo leto K 4 mesečno, drugo leto 6 K na mesec. Sprejme se vsak čas! 104

Kolarski pomočnik in kolarski učencec

z dobrim spričevalom se takoj sprejmeta pri g. Josef Hollensteiner, kolarski mojster v Velikovich. 206

Mlin

močni, zidan na tri pare na potoku pri Ormožu primarena za umetni mlin je za prodati. Več pove F. Kralj v Ormožu. 221

Pipe (fajfe) iz bruyere-lesa.

Prima fabrika iz pravega bruyere-lesa, ki se ne pokvari gladka glava z daleč pripogumnim bruyere-odlivom (abguss) višnjevo roro (Weichselrohr) konec iz roga in cev iz žide, 21 cm dolga
H 150
Ista pipa, ali z okroglo rezano glavo iz bruyere lesa K 150 Največja izbira v kadih predmetih dobiti v mojem ceniku, ki se razpoljisa zastoj in poštarne prosto.

Hanns Konrad

velvetgovina v Mostu (Brix) št. 876 (Česko) zahtevajte v vašem interesu moj cenik s čez 3000 podobami gratis in franko. 546

izurjeni tesarski delavci

dobe stalne službo; plačila po dogovoru pri g. Jos. Robnj, tesarski mojster v sv. Lovrencu nad Mariborom 223

Vinograd

realiteto z lepim sadonosnikom, skupaj okoli 3 orali hiša v dobrem stanu, z hlevom, prešo in kleti se po ugodni ceni prodaja. Več pove upravnistvo tega lista 220

Na prodaj

več stotin jabolčnih dreves prav dobrih in trpežnih ima g. Jožef Kajnc, posestnik v Cirkovcah pošta Pragersko. 223

Mali obrtnik

išče žensko osebo (vdova ali kaj) z malim premoženjem v skupno gospodinstvo. Pisma naj se pod „Hauptpostlageramp Maribor 101 F. H. pošljejo. 241

F. C. Schwab, trgovino z specerijskim blagom, k „zlati krogli“ v Ptuj u išče 242

boljšo kuharico

ki nemško in slovensko govori in samostojno kuhati zna in je kot gospodinja za porabiti k samemu gospodu. Mesečna plača 24 kron.

Blago iz zlata, srebra

in Kina - srebra
ure in optični predmeti, se posebno in čudovito po ceni kupi samo pri

M. Gspaltl

zlatar in optiker

Wegscheiderjevi hiši v Ptuj. 246

Hlapec se takoj sprejme k dvema konjam, mesečna plača 24 kron pri g. J. Novak, Loka pri Zidanem mostu. 250

Oženjeni delavski ljudje od 4 do 5 oseb išče oskrbništvo graščine Langental pošta Pesnice. 200

Stanovalna hiša

se prodaja blizu Ptuj, kaže za gostilno ali vrtinarijo oz. primerno za penzionista. 1/4 ure od Ptuj 3/4 orale zemljišča. In 1 travnik. Izve se v Ptuj, 226 Allerheilgenasse 16.

Hiša in kravji hlev

z lepim sadonosnikom, vrt za zelenjavo se po ugodni ceni prodaja v Luščici vsi št. 86 blizu Polican. Več pove upravništvo tega lista. 238

Lepo posestvo

v Selah pri Imeno (Stadldorf) hiša z dvema sobama, klet, uza za mlaiti, hlev, 4 oralov njive, vinograd, travnike in sadonosnik je takoj iz proste roke za prodati. Cena 1300 K. Več pove Franc Gratchner v Celju, Grazerstrasse 6. 239

Učencec

močan se takoj sprejme v usujariji Anton Wolfbauer v Pöllau, Zgornjo Stajersko.

Kovaški učencec

se takoj sprejme pri g. Maks L. Koschier, kovaški mojster v Laškem trgu. 234

Pekovski učencec

se takoj sprejme pri g. Jos. Kürbich pekovski mojster, Neuhaus pri Celju. 235

Malo posestvo

okoli 3 oralov 10 minut od farne cerkve, gozd, travniki, njiva, sadonosnik in vinograd, hiša z dvema sobama, trgovina z mešanim blagom je po ugodni ceni za prodati. Več pove upravništvo tega lista. 236

kal, da se kislina ali pa če je le 16 kg, je to velik lačnje kislino, kajti za vožnjo 16 kg fosforove kisline če je le 16 kg moral ravnotako plačati 3 K, kakor za 1 ha vodo 32 kg, torej v resnici pa isto množino 0 q (20) vrednosti dvakrat toliko. S fosforovimi Ker pa se gnoji navadno že jeseni, ker so v 400 kg zemlji malo premešane, kajti zemlja jih zelo zatega, zato se posebno v težki zemlji ne smejo 10 000 vdelati. S Tomasovo žlindro se lahko a) vinogradi za tri leta hkrati, s superfosfatom pa S hlevski gnoj za leto jeseni. Dr. Pavel Wagner, znani strogo grad v porabi umetnih gnojil, priporoča, da o je se kolikor mogoče gnojenja s 600 q hlevskega gnoja na razdeli, ha in tri leta doda zemlji še vsako leto 30 kg e. Preporučuje kislino, in sicer v težki zemlji v obliki ne pripravljata, v lahki zemlji pa v obliki žlindre noji v 400 kg 18% žlindre ali pa 150 kg 20% superke, ki se vdelata. (Naprej prihodnjic).

Da ubranimo sadike pomladanskih mrazov, treba si je znati pomagati. Priporočamo, naj si vsak kmet zimsko gredico. Seveda je to delo za prihodnje leto za dve tri leta, ker niso letos vsled slabe pri moči in ne morejo kupiti stekla. V najbolj lehkem delu vrta napravijo naj proti jugu vijlo. Na leho, katero prej s svežim gnojem dobro jemlje. Tu sem naj posejijo seme razne zele-ograde. Da pa ne bo škodil v mrzlih nočeh mraz, o v gotovo naj leho z močnim papirjem, katerega to edini naj priprost obhod iz štirih drobnih letni tunelov ali kolov. Čim zelenjava nekoliko zraste, o za hlevski gnoj se seveda papir do tal. Da ne gre Ta vseh straneh mrzla sapa na leho, treba je tu rljivem nekaj nasuti, da doseže do pogrnjala. vinogradi ne dnevno se morajo seveda lehe odkriti, da smeti, peščilna na rastline sijje. Mesto papirnatih odev se jo na leho rabi tudi slamnate odeje. Kor ne more čim bolj leho mraz skozi nje, so te seveda še dvakrat boljše. Po noči pokrije se s slamnato plahto, ki v dobro nasloni spodaj na latvo, pritrjeno v zemljo, oljšim goraj pa ob steno, in če ni ravno prehud mraz, o če se obravujemo s tem rastline spodaj dovolj proti nih gnoju.

Na katero stran trte stavimo kole? — o v polje na nasprotno stran trte, kakor bo prevažno pripogibati napanjalce. Če le mogoče naj i. V 100 pridejo koli na severno stran, ker napravijo na 10—60 na način trti manj sence. Vselej pa moramo pa- g hlevski na to, da pridejo koli v trtno vrsto in ne vinogradi nje, ker bi se s tem obdelovanje zemlje kolikor toliko otežkočilo.

Listnica uredništva in upravnistva.

Hrastnik: Zal, prepozno; v prihodnji številki go- rovo. Prijazni pozdrav! — Vičancec: Hvala; zakaj pi- ključno tako redkokedaj? Pozdrav! — Zilska dolina: Po- če se slišano res ne moremo objaviti; imeli bi sitnosti s cen- ali z... — Grajena pri Ptuj: vseh... — Nepodpisano, torej koš! — Loke pri Zidanemmostu: Res ne vemo, zakaj bi v našem listu dotičnega gosp. Č. — ramili; saj ima v Ljubljani svoj list. Kaj drugemu! — veni del... — Pristova: O dotičnem shodu smo dobili in objavili že se v... — dopis, torej odpade vaš dopis. Zdravil! — Vsem dopi- nikom: Politikujoči farji si hočejo zdaj s popravki po 19 pomagati. Dopisniki naj pošiljajo le resnične stvari a vrsta... — naj takoj na vsak tak popravek odgovorijo. Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec, dne 6. aprila: 67, 61, 86, 64, 3.
Trat, dne 30. marca: 52, 63, 46, 31, 59

Za prodati ali v najem

se da dobro idoča gostilna, 8 minut od glavne ceste z strimi sobami, dvorana za ples, kuhinjo, 2 kleti, 2 hlevi vse v dobrem položaju, zidamo z oeglom pokrito, zraven sliši mlin na 3 pare z stalno vodno moč za umetni mlin in za žago pripravno, ker je okolica bogata na lesu in za trgovca z lesom jako pripravno. Več pove uprava žlindre no. 16. 244

Prodajalka

dobro izurjena v vseh strokah mešane trgovine, srednje starosti in

Učencec

ne pod 14 let star, nemščine več in poštenih starišev se sprejme pri tvrdki J. Razboršek. Smartno pri Litiji. 249

Upravništvo „Štajerca“

sprejme takoj, oziroma v enem mesecu

upravnika (Administrator).

Razumeti mora popolnoma knjigovodstvo (Buchführung) in biti izurjeni korespondent v nemškem in slovenskem jeziku. Plača po dogovoru. Ponudbe je vpslati čimpreje

upravništvu „Štajerca.“

Na prodaj

v Dragojancih pri Ptuj, zidano gospodarsko poslopje, hiša z ceglami pokrita, hlev tudi zidan, hlev, škedenj, kočja za slamo in uta vozovove so slamo kriti zraven je velik kos zemljišča za zidati in se tudi lahko razdeli. Več se izve pri g. F. Grebner, brivec, v Ptuj minorittenplatz št. 5. nasproti Minoritske cerkve. 231

Krojaški učenec

se sprejme; pri g. Jakob. Podgorshek, krojaški 229 mojster v Celju, Klostersgasse št. 10.

Brata Slawitsch

v Ptuj 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . 70 K — h
Singer Medium 90 — „
Singer Titania 120 — „

Ringschiffchen . . . . . 140 — „
Ringschiffchen za krojače . . . . . 180 — „
Minerva A . . . . . 100 — „
Minerva C za krojače in čevljarje 160 — „
Howe C za krojače in čevljarje . . 90 — „
Cylinder Elastik za čevljarje . . 180 — „

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno. 106

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 58

Za nasad

oddaja se nove vrste, zelo plodovite, nizke, grahova in fižolova semena pri

Adolf Sellinschegg v Ptuj.

Frišne lupine (stročje) se kupuje v vsaki množini nazaj. 163

oooooooooooooooooooooooooooo

Umetni mlin in . . . . . črna pekarija

na Sp. Štajerskem se radi družega podjetja po ceni in pod ugodnimi pogoji proda; posestvo je primerno za druge industrijske namene, ker ima vodne sile in je okolica bogata na lesu. Vpraša se pri upravi tega lista. 112

Oblastveno varovano!

Vsake ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierryjev balsam

z zeleno varstveno znamko z nuno. 12 majhnih ali 6 dvoipatih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5.— Thierryjevo centifolijsko mazilo za vse še za tako stare rane, vnetja, poskodbite. 2 lončka K 3:60. Posilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošnoznani in staroslavni. Naslavlja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pregradi Zaloga po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisočimi izvirnih zalvalnih pism zastonj in poštnine prosto.

Kdor ima resni namen, prodati ali kupiti, posestvo, obrne naj se zaupno na c. kr. koncesionirano

pisarno za promet s posestvi Carl Magnet

knjigovoznica in prodajalna papirja v Velikovcu, Obere Postgasse 113. Le tam so oznanjena: za mesto in deželo, za lepe kraje, za poletno bivanje (Sommerfrischen) v bližini jezer, v krasnih pokrajinah, mala, srednja in velika posestva, mestna in stanovalna poslopja, vile itd. po vseh cenah.

Resni kupci naj se, da dosežejo hitri uspeh, osebno do gorej omenjene pisarne obrnejo. Ponudbe za nakup in prodajo zastonj, celo udeležba pri ogledu brez stroškov. 195

Pozor!

Če želite trgovino, obrt ali realijo kakor hôtél, vilo, gostilno, graščino, opekarno, zdravilišče prodati, ali ako iščete na posodo ali sodelovanja pri kakem podjetju, se obrnite zaupno do velezname firme „Intern. Geschäftscourier“; Centrale Graz, Elisabethstr. 6. Podjetje je prvo v tej stroki. Glavni zastopnik pride te dni sem. Če se hočete z njim brezplačno posvetovati, prosimo da nas takoj obvestite. 31

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odmahmal kopele s hlaponom po sledečih jako znižanih cenah. Vaak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 376

Vedstvo ptujkega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Jajca

kupuje po prav dobri ceni And. Suppanz, nakupovalec jajc v Ptuj (Rossmanova hiša blizu posojilnice) in v Središču (Dečkova hiša). 25

Prodajalci dobijo kupce!!!

za prodaje vseh vrst, fabrike, vile, penzionate, posestva, mlina, ceglarn, hôtél, gostilne, kmetška posestva itd. samo po prvorazrednem, strogo realnem in kulaatnem podjetju ter trga z realitetami Centrala: Dunaj V. Schönbrunnerstr. 80. Zahtevajte brezplačni obisk glede razgovora in ogleda, ker bo naš zastopnik itak v kratkem tukaj. NB. Opozorjamo p. t. občinstvo zlasti nato, da nas ne zamenja z drugimi manj vrednimi podjetji. 129

za prodaje vseh vrst, fabrike, vile, penzionate, posestva, mlina, ceglarn, hôtél, gostilne, kmetška posestva itd. samo po prvorazrednem, strogo realnem in kulaatnem podjetju ter trga z realitetami Centrala: Dunaj V. Schönbrunnerstr. 80. Zahtevajte brezplačni obisk glede razgovora in ogleda, ker bo naš zastopnik itak v kratkem tukaj. NB. Opozorjamo p. t. občinstvo zlasti nato, da nas ne zamenja z drugimi manj vrednimi podjetji. 129

oooooooooooooooooooooooooooo

Prodajalka

za filjalko se išče ne pod 25 let, nemščine in slovenščine, izurjena mora manufakturi, tudi mlad

kom i

obeh deželnih jezikov in vseh strok v t. mešanim blagom zmožen se sprejme. Naj se v nemškem jeziku polože na upr tega lista.

Registrovane „Adler Roskopf“

se dobe le edino pri moji trdki in jih ne sme nikoli prodajati. Posebno primerne za uradnike, orožnike, valce, finančne in železniške uslužbence, kakor splošnega, ki potrebuje dobro, natančno idočo mešano. Fina, originalna „Adler Roskopf“ Anker-Brennerei z masivnim pozlačnim magnetičnim Anker-kočkom v kamenju, pravi za varstveno plačani varovani okrov in mikroskopski pokrov, okrožno pozlačena kazalca, regulirana K 7— lasti kundnim kazalom K 10-50 Z dvojnimi pokrovom in sek. kaz. 11-50 V srebrnem okrovu, brez sek. kazalca V srebrnem okrovu. In sek. kazalca K 11-50 V srebrnem okrovu, dvojni pokrov brez kazalca K 17— brem okrovu dvojni pokrov in kazalca K 18— Za uro se jamči pisмено 3 leta! Brez nevarnosti! Zamenljiva ali denar nazaj!

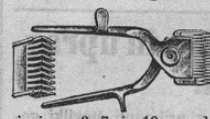
Razposilja po povzetju (ali naprej plačati) Prva tovarna ur v Mostu (B. Hanns Konrad 876 (Česko) c. k. sodniško zeni cenilni mojster, odklikovan s c. k. avst. državnimi 8 zlatnimi in srebrnimi medaljami razstav; osnovana razposiljatev po vseh svetovnih krajih; moj cenik je 20 veliki in obsega čez 3.000 podob ter se pošlje na zahtev 629 komur zastonj in franko.

Ura z verižico samo 2 K.

Šlezjska eksportna hiša je nakupila veliko jih razposilja: eno prekrasno, pozlačeno natančno idočo anker-uro z lepo verižico s srebrenim obenem se pisмено tri leta jamči. Po povzetju razposilja prusko-šlezjska eksportna F. Windisch, Krakov, Nr. U/64. Opomba: Za neugajajoče se denar vrne.

Samo se plača.

30 dni na poskus pošljem moj pravi, f. nikljan la solingenski stroj za striženje las,

glasom pogojev mojega kn. daj brez nevarnosti za nar. da zamoremo vsakega pr. izvrstni trepnosti našega st. za striženje las nared je. genskega jekla, najfinijeje z 36 zobni, z 2 grebeni n. njenje za 3, 7, in 10 mm dolge las. Vse izvrstno izdel. zornim perom in lepi skalji z navodilom za uporabo, in vsak takoj lasi striže. Cena samo 6 kron. II-a vrsta st. se sam, posebao v familijah, kjer so otroci, ker se doprineše v 1/4 letu.

Navadne stroje za striženje las, ki so takoj za miš. Stroje za striženje brade režejo na 1 mm 5 kron. Skarje in pse, ki so za vsakega ki ima konje in pse neugibne 5 kron. Pošilja po postnem povzetjem

Hans Konrad v Bruks-u št. 876 (Č) Cenik z mnogimi podobami črez 3000 vsakemu zastonj

Pisarno za posestvo in hipotek

od oblasti dovoljena in protokol Karl Križek, Maribor, Burggasse preskrbuje nakup in prodajo graščin in st. v, tovarniških podjetij vsake vrste, stav. vil, letovišč, mlinov, prostorov za zgradbe travnikov in gozdov itd., dalje preskrbuje jila na prvo in drugo vlogo. Sam prodam v Mariboru veliko število različnejh lepih in jako cenih posestev, kakor v raznih večjih krajih po spodnještajerski Pojasnila dajem vsak čas in brezplačno

Najboljše klajno apno

se dobi samo pri Adolfu Sellinschegg Ptuj nasproti mestnega gledališča (teatra).

„Stajer petek, nasl Naroč stro-O leto 3 detri za N celo Ameri za dru račun rom i nine. čati n števil Uredn nistvo Ptuj s Št S v vrši v ve v vrši v ve v ormuž P Stran to je Ptuj kandi dovolj bila, nega Upam mand njego ime v dovini proti obrtno to je gnezd svojin iz prv kater stališ Kdo val p prid l k a r t o j e globol do te v rli v mu st in vs sobno Ploj. je od strani Zadra hočt glasn